

Biodivers Perspectief voor natuur- inclusief leren en ondernemen

Wens om binnen het onderwijs samen te werken
met regiopartijen en ondernemers komt uit

Het programma Biodivers Perspectief is een samenwerkingsverband van onderwijs, bedrijfsleven en overheid. Het initiatief is genomen door het Clusius College en het neemt studenten, docenten en bedrijven mee in de ontwikkelingen op het gebied van natuurinclusieve landbouw. Dat is nodig, want de achteruitgang van de biodiversiteit staat onomstotelijk vast. Een goede biodiversiteit is de basis van onze maatschappij en zeker ook voor een toekomstbestendige landbouw.

De landbouwsector kan echter ook een belangrijke rol spelen om de biodiversiteit te herstellen, en daarmee te werken aan bijvoorbeeld een vruchtbare bodem of natuurlijke plaagbestrijding.

Het doel van dit programma is om een inspirerende en stimulerende leeromgeving te creëren voor studenten, docenten, ondernemers én alle andere partijen voor wie natuurinclusief leren belangrijk is. Onlangs kwamen alle partners bijeen voor een online kick-off van Biodivers Perspectief. "Aan de start ging heel wat vooraf, maar nu kunnen we daadwerkelijk aan de slag. Aan de langgekoesterde wens om binnen het onderwijs op dit thema samen te werken met regiopartijen en ondernemers, is met deze bijeenkomst het startschot gegeven", zo vertelt Rien van Tilburg, College van Bestuur van het Clusius College.

hoe breng je innovaties in het onderwijs waar bedrijfsleven zelf nog aan het ontdekken is?

De omslag naar een natuurinclusieve landbouw vraagt om nieuwe kennis en vaardigheden in het onderwijs van docenten en studenten. Daarom stellen, rond drie thema's 'vee', 'bollen' en 'groente', (clusters van) leerbedrijven zich open voor studenten, docenten, ondernemers en onderzoekers. Zij vinden elkaar via praktische opdrachten, onderzoeken en uitwisselingprojecten. Er zijn (docenten)stages, werkbezoeken, masterclasses en gastlessen. Kennis en expertise die hier ontstaan, worden vastgelegd binnen het kennisnetwerk van alle partners en actief gedeeld met initiatieven in de rest van Nederland.

Op het veld

Leerbedrijven nemen studenten mee in hun ontdekkingen

De ondernemers en alle andere betrokken partners kunnen hun kennis en kunde ontwikkelen en delen. Studenten kunnen leren van deelnemende partners, maar voor hen ook een opdracht of onderzoek uitvoeren. Partners kunnen bijvoorbeeld een gastles geven of excursie verzorgen, maar voor gezamenlijke kennisontwikkeling ook masterclasses inzetten.

Pé Slagter is ondernemer en teelt zelf bloemkool. Hij stelt zijn bedrijf beschikbaar als het demoleerbedrijf vollegrondsgroente ('groente'). "Ik wil stoppen met chemische onkruidbestrijding en ik ben op zoek naar passende stikstofvangers", vertelt Pé. "Mogelijk kan ook strokenteelt wat opleveren voor mijn bedrijf."

Eerlijk gezegd ben ik daar wat sceptisch in, ik moet het eerst zien. Maar studenten kunnen nu met mij 'meeleren' en nagaan of het kan."

"Omdat we geen opvolging hebben voor ons bedrijf ben ik in dit traject gestapt", zegt John Huiberts, ondernemer van biologisch bloembollenbedrijf en voor dit project Demoleerbedrijf 'Bollen'. "Alle kennis die ik de afgelopen jaren heb opgedaan met natuurinclusief op mijn bloembollenbedrijf, wil en kan ik op deze manier aan het onderwijs overdragen."

Ook student en docent enthousiast over natuurinclusieve landbouw

Chad Zonneveld, tweedejaars plantenteelt niveau 4 (Bollenteelt) is vooral benieuwd naar wáárom natuurinclusief werkt. “Op het bloembollenbedrijf van m’n vader experimenteren we al met groenbemers na de oogst, voedselakkers voor akkervogels en akkerranden. Op school spreken we daar minder over. Sowieso heb ik het er met mijn klasgenoten weinig over. Het is vooral lastig precies uit te kunnen leggen wat het nu oplevert. Ik wil dus vooral weten hoe je met natuurinclusief een beter resultaat en hoger rendement kunt realiseren voor de bloembollen. Het liefst zou ik dat leren door het in de praktijk te zien en in gesprek te gaan met ondernemers.”

Docent veehouderij Raymond Zipp gaat zich bezighouden met de opzet van nieuwe lesmodules ‘Natuurinclusief’ bij de opleiding Veehouderij. Hij herkent de wensen van de studenten om in de praktijk meegenomen te worden. Theoretische kennis alleen is niet voldoende om deze systemische manier van boeren te leren verkennen. Hij ziet het verdienmodel in een breder perspectief. “Als we alleen de economische kant belichten, beperken we ons. Dan krijgen we deze landbouwvernieuwing niet goed van de grond. Het gaat er ook om de sociale en ecologische kant mee te wegen in je bedrijfsmodel.” Raymond vervolgt: “Daarnaast is ondernemen ook inspelen op veranderingen. Om deze transitie, maar óók andere veranderingen aan te durven gaan, is de student erbij geholpen goede afwegingen te maken. Het is dus een uitgelezen kans dat ook uit te werken in dit traject.”

Eerste stappen in het programma

We nemen het eerste half jaar de tijd om de inspirerende en stimulerende leeromgeving vorm te geven en te ontwikkelen. Dat betekent dat we:

- Studenten en oud-studenten bevragen op wat en hoe zij (hadden) willen leren over natuurinclusief;
- Ondernemers en partners in het project bevragen op wat zij belangrijk vinden dat in de opleiding wordt aangeboden en op welke wijze zij daar een bijdrage aan kunnen leveren, maar ook welke vragen en wensen zij zelf hebben;
- Docenten bevragen op wat zij nodig hebben.

Tegelijkertijd starten we al met activiteiten zoals inrichten praktijkleslokaal, koppelen onderzoeksvragen aan (hbo-)studenten, ontwikkelen lesmodule, vastleggen teeltproces natuurinclusieve bollenteelt, 2 masterclasses, excursies en in de 1e week van juli een grote veldbijeenkomst voor alle betrokkenen.

Aangesloten partners

Onderwijs: Clusius College vmbo en mbo (programmacoördinatie), Aeres Hogeschool, Hogeschool Van Hall Larenstein, Nordwin college, AOC Terra, Horizon College. Bedrijven en organisaties: Coöperatie NLG Holland, Wij.land, Vollegrondsgroentenet, Plantenkwekerij Gitzels, Greenport NHN, Landschap Noord-Holland, ANV Water, Land en Dijken, ANV Hollands Noorden, ANV De Lieuw, Natuur- en Milieufederatie Noord-Holland. Overheid: provincie Noord-Holland. Financiële ondersteuning: Triodos Foundation, ministerie van OCW en Provincie Noord-Holland.

Voor meer informatie over Biodivers Perspectief neemt u contact op met:

Rosemarie Slobbe; r.slobbe@clusius.nl

Stage beklonken bij demo-
leerbedrijf Bollen